

**YANGI TAHRIRDAGI KONSTITUTSIYADA OLIY MAJLIS FAOLIYATINING
TAKOMILLASHTIRILISHI – PARLAMENTARIZM SARI YANGI QADAM**

Mirvohidova Fazilat Mirfayzulla qizi

Toshkent davlat yuridik universiteti 2-bosqich talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15472663>

Barchamizga ma'lumki 2023-yilning 30-aprel sanasida mamlakatimizda juda ham muhim siyosiy jarayon yuz berdi, ya'ni referendum bo'lib o'tdi. Referendumning bosh maqsadi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasini yangidan qabul qilish edi. 2023-yil 1- apreldan O'zbekiston Respublikasining yangi tahrirdagi Konstitutsiyasi maqullanib, kuchga kirdi. Unga ko'plab o'zgartirish va qo'shimchalar kiritildi. Barcha moddalar takomillashtirildi, yangi normalar qo'shildi. Har bir sohaga alohida-alohida ahamiyat qaratilib, uni rivojlantirish bosh maqsadga aylandi desak mubolag'a bo'lmaydi.

HOKIMIYATLAR BO'LINISHI — davlat nazariyasining asosiy prinsiplaridan biri bo'lib, unga ko'ra yagona davlat hokimiyati mustaqil va bir-biriga bo'ysunmaydigan organlarga bo'linadi. Ushbu prinsipning vazifasi davlat hokimiyati to'laligicha bir shaxs yoki organ qo'lida jamlanishiga yo'l qo'ymaslikdan iborat. Zero, hokimiyatning to'liq bir shaxs yoki organ qo'lida jamlanishi demokratiyaga inson huquq va erkinliklariga bevosita xavf tug'diradi, avtoritar tuzum o'rnatilishiga olib keladi. Hokimiyatlar bo'linishi prinsipi birinchi marta 1787-yil AQSH Konstitutsiyasida o'z ifodasini topgan. Bu yerda uch hokimiyat nafaqat ajratilgan, balki «o'zaro muvozanat va cheklovlar tizimi» orqali bir-birini nazorat qiladi. Hokimiyatlar bo'linishi – siyosiy hokimiyatning markazlashuviga yo'l qo'ymaslikka, uni cheklash va nazorat etishga qaratilgan tamoyil. G'arbiy Yevropa siyosatchilari va olimlari tomonidan ishlab chiqilgan va amalda qo'llaniladi. U ijro etuvchi, qonun chiqaruvchi va sud hokimiyatlarining bir- biridan mustaqilligi, bir-biriga ta'sir ko'rsatish mexanizmlarining mavjudligi (veto huquqi, impichment, hukumatning amalda kimga tobeligi va h.k.) hamda nazorat mexanizmlari borligi bilan xarakterlanadi. Hokimiyatlar bo'linishi – Konstitutsiyaviy, huquqiy davlatning bosh belgilaridan biri. Hokimiyatlar bo'linishining Lokk modeli, Monteske modeli, Sun-Yatsen modellari mavjud. Lokk «kelishuvli» modelni asoslaydi. Uning modelida qonunchilik hokimiyati boshqalardan ustun va, shu bilan birga, hokimiyatlar o'rtasida doimiy o'zaro hamkorlik va o'zaro ta'sir mavjud. Lokk modeli zamonaviy parlament monarxiyalari yoki respublikalarida rivojlantirildi. shaharL.Monteske hokimiyatlar bo'linishi nazariyasining bugungi kunda amal qilayotgan ikkinchi, teng, mustaqil va bir-birini nazorat etuvchi hokimiyatlar modelining muallifidir: hokimiyatlar o'rtasidagi munosabatlar shunday qurilishi kerakki, ular davlat vazifalarini mustaqil hal qilgani holda, har biri o'z huquqiy vositalari bilan bir-birini muvozanatga solishi va biror organ hokimiyatni bir tomonlama egallab olishining oldini ola bilishi lozim. Bugungi kunda bu model AQSH Konstitutsiyasining negizini tashkil etadi. Tarixiy tajriba hokimiyatlar bo'linishi tamoyili izchil va uyg'un holda aynan prezidentlik boshqaruvida namoyon bo'lishi tasdiqlandi. XX asrning boshlarida hitoy siyosiy arbobi Sun Yatsen hokimiyatni uchga emas., mamlakat an'analaridan kelib chiqqan holda, beshga bo'lishni taklif etgan. Qonunchilik, ijro va sud hokimiyatlari qatoriga nazorat va imtihon hokimiyatlarini kiritgan. Hokimiyatlar bo'linishi nazariyasining asosiy tamoyillarini qisqacha quyidagicha ifodalash mumkin: hokimiyatning yagona manbai (xalq) mavjudligi; hokimiyatlar bo'linishi Konstitutsiyada belgilab beriladi; har

bir hokimiyat tarmog'i o'z faoliyati sohasiga ega va shu tariqa uning faoliyati cheklanadi. Konstitutsiyaga ko'ra qonunchilik, ijro va sud hokimiyati turli odamlarga va turli organlarga topshiriladi; har bir organ boshqa organ faoliyatini tiyib va muvozanatga solib turish mexanizmlariga ega, lekin uning qarorini bekor qila olmaydi; barcha hokimiyatlar mustaqil va biri ikkinchisini hokimiyatdan chetlata olmaydi biri ikkinchisini hokimiyatdan chetlata olmaydi; hech bir hokimiyat boshqasiga berilgan vakolatlardan foydalana olmaydi; sud siyosiy hokimiyat emas va shu tariqa siyosiy ta'sirlardan holi – u faqat qonun asosida faoliyat yuritadi. hokimiyatlar bo'linishi nazariyasi bilan birga va unga qarama-qarshi ravishda yagona davlat hokimiyati nazariyasi ham rivojlangan. Uning mohiyati davlat hokimiyatining yagonaligi, markazlashganligi, bo'linmasligi va qudratliligi tushunchalarida bayon etiladi. Qadimgi Sharq davlatlari – Misr, Fors davlatlari, O'rta asr xristian davlatlari, mualliflardan Makiavelli, Gobbs, nemis huquqshunosi Samuel Puffendorf, Russo, Marks, Lenin, Stalin, fashizm mafkurasida ana shunday davlatchilik g'oyasi mukammal ishlab chiqilgan edi. Hokimiyatlar bo'linishi prinsipi parlamentar davlatlarda kamroq darajada amal qiladi, chunki ularda parlament ijro etuvchi hokimiyat organlaridan ustun turadi. Hokimiyatlar bo'linishi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 11-moddasida konstitutsiyaviy tuzumning asoslaridan biri sifatida mustahkamlab qo'yilgan bo'lib, unga ko'ra —O'zbekiston Respublikasi davlat hokimiyatining tizimi hokimiyatning qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyatiga bo'linishi prinsipiga asoslanadi. Ushbu prinsip mahalliy o'zini o'zi boshqarish organlariga nisbatan qo'llanilmaydi.

Parlamentarizm — davlat hokimiyati tuzilishi. Bunda parlament imtiyozli mavqega ega bo'lib, qonun chiqaruvchi va ijro etuvchi organlarning funksiyalari aniq belgilab beriladi. Parlamentarizm hukumat parlament tomonidan tuziladi va uning oldida javob beradi. P. tarixi Angliyada 1215-yil kabul qilingan "Erkinlikning Buyuk hartiyasi"dan boshlansada, 16-18-asrlardagi inqiloblar davrida vujudga kelgan. Bu davrning ilg'or vakillari davlatni oqilona tuzish va tashkil qilish uchun hokimiyatni avvalo qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyatiga bo'lish kerakligini da'vat qilganlar va shu yo'l bilan mavjud davlat mexanizmi sistemasida mamlakatda qonun chiqarish va sudlovni amalga oshirish ustidan o'z nazoratini o'rnatishga, hatto hukumatni tashkil qilishda qatnashishga muvaffaq bo'lganlar.

Parlament — (inglizcha: parliament, fransuzcha: parlement) davlatning davlat hokimiyati organlaridan biridir. Parlament vakillik muassasasi bo'lib, uning deputatlari xalq tomonidan saylanadi va parlamentda uning manfaatlari himoya qilinadi. Parlament qonunchilik hokimiyatini amalga oshiradi, ya'ni davlatning qonunlarini qabul qilishda mutlaq huquqqa ega bo'ladi. Parlament davlatning ichki va tashqi siyosatini belgilash va amalga oshirishda qatnashadi, davlat budjetini tasdiqlaydi, davlatning soliq asoslarini va umumdavlat soliqlari hamda yig'implari turlari belgilab beradi. Parlament boshqa davlat organlarini shakllantirishda davlatning oliy mansabdor shaxslarini tayinlashda qatnashadi — bu ishlarni o'zi bajaradi, yoki tegishli nomzodlar bilan kelishib bajariladi. Parlament davlat qonunlari ijrosi ustidan va ijroiya hokimiyati organlarining faoliyati ustidan, yangi qonunlarning tasdiqlanishi ustidan parlament nazoratini amalga oshiradi.

Konstitutsiyaga muvofiq O'zbekiston Respubikasida Oliy Majlis, Prezident, Vazirlar Mahkamasi, sud hokimiyati organlari davlat hokimiyatni amalga oshiradilar. Davlat hokimiyat organlari o'zaro hamkorlik qila turib bir-biriga ta'sir o'tkazadilar, jamiyatda tartibotni

ta'minlaydilar va kishilarni birlashtiruvchi g'oyalarni ro'yobga chiqaradilar. Har bir hokimiyat organining vakolatlari hokimiyat vakolatlari doirasidan chetga chiqish, uni suiiste'mol qilish va davlat hokimiyatining boshqa organlari faoliyat sohasiga aralashishning oldini olish maqsadida nihoyatda aniq-ravshan belgilab beriladi. Hokimiyatning davlat organlari faoliyatida eng muhimi, bu – O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 11- moddasida mustahkamlab qo'yilganidek, hokimiyatlarning bo'linishi prinsipini amalga oshirish imkoniyati. Bu shuni anglatadiki, qonunchilik, ijro va sud hokimiyati o'z faoliyatlarini mustaqil, bir-biriga xalal bermasdan amalga oshiradi.

Oliy Majlis ayni paytda hokimiyatning qonun chiqaruvchi va vakillik organi hisoblanadi, ya'ni deputatlar va senatorlar ularni saylagan xalq manfaatlarini ifodalaydi.

O'zbekiston Respublikasining Oliy Majlisi oliy davlat vakillik organi bo'lib, qonun chiqaruvchi hokimiyatni amalga oshiradi. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi ikki palatadan — Qonunchilik palatasi (quyi palata) va Senatdan (yuqori palata) iborat. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi va Senati vakolat muddati — besh yil.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi qonunga muvofiq saylanadigan bir yuz ellik deputatdan iborat.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati hududiy vakillik palatasi bo'lib, Senat a'zolaridan (senatorlardan) iborat.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati a'zolari Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi, viloyatlar, tumanlar va shaharlar davlat hokimiyati vakillik organlari deputatlarining tegishli qo'shma majlislarida mazkur deputatlar orasidan yashirin ovoz berish yo'li bilan Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahridan teng miqdorda — to'rt kishidan saylanadi. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining to'qqiz nafar a'zosi fan, san'at, adabiyot, ishlab chiqarish sohasida hamda davlat va jamiyat faoliyatining boshqa tarmoqlarida katta amaliy tajribaga ega bo'lgan hamda alohida xizmat ko'rsatgan eng obro'li fuqarolar orasidan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan tayinlanadi.

Saylov kuni yigirma besh yoshga to'lgan hamda kamida besh yil O'zbekiston Respublikasi hududida muqim yashayotgan O'zbekiston Respublikasi fuqarosi O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi deputati, shuningdek O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati a'zosi bo'lishi mumkin. Deputatlikka nomzodlarga qo'yiladigan talablar qonun bilan belgilanadi.

Ayni bir shaxs bir paytning o'zida O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi deputati va Senati a'zosi bo'lishi mumkin emas.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasining deputati bir vaqtning o'zida Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesining, viloyatlar, tumanlar, shaharlar davlat hokimiyati vakillik organlarining deputati bo'lishi mumkin emas.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi va Senatining birgalikdagi vakolatlari quyidagilardan iborat:

1) O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasini qabul qilish, unga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish;

2) O'zbekiston Respublikasining konstitutsiyaviy qonunlarini, qonunlarini qabul qilish, ularga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish;

- 3) xalqaro shartnomalarni ratifikatsiya va denonsatsiya qilish;
- 4) O'zbekiston Respublikasining referendumini o'tkazish to'g'risida va uni o'tkazish sanasini tayinlash haqida qaror qabul qilish;
- 5) O'zbekiston Respublikasi ichki va tashqi siyosatining asosiy yo'nalishlarini belgilash hamda davlat strategik dasturlarini qabul qilish;
- 6) O'zbekiston Respublikasi qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi hamda sud hokimiyati organlarining tizimini va vakolatlarini belgilash;
- 7) O'zbekiston Respublikasi tarkibiga yangi davlat tuzilmalarini qabul qilish va ularning O'zbekiston Respublikasi tarkibidan chiqishi haqidagi qarorlarni tasdiqlash;
- 8) bojxona, valyuta va kredit ishlarini qonun yo'li bilan tartibga solish;
- 9) O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining taqdimiga binoan O'zbekiston Respublikasining Davlat budjetini qabul qilish, unga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish;
- 10) O'zbekiston Respublikasi davlat qarzining eng yuqori miqdorini belgilash;
- 11) soliqlar va boshqa majburiy to'lovlarni joriy qilish;
- 12) O'zbekiston Respublikasining ma'muriy-hududiy tuzilishi masalalarini qonun yo'li bilan tartibga solish, chegaralarini o'zgartirish;
- 13) tumanlar, shaharlar, viloyatlarni tashkil etish, tugatish, ularning nomini hamda chegaralarini o'zgartirish;
- 14) davlat mukofotlari va unvonlarini ta'sis etish;
- 15) O'zbekiston Respublikasi Markaziy saylov komissiyasini tuzish;
- 16) O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Inson huquqlari bo'yicha vakilini va uning o'rinbosarini saylash;
- 17) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining O'zbekiston Respublikasiga hujum qilinganda yoki tajovuzdan bir-birini mudofaa qilish yuzasidan tuzilgan shartnoma majburiyatlarini bajarish zaruriyati tug'ilganda urush holati e'lon qilish to'g'risidagi farmonini tasdiqlash;
- 18) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining umumiy yoki qisman safarbarlik e'lon qilish, favqulodda holat joriy etish, uning amal qilishini uzaytirish yoki tugatish to'g'risidagi farmonlarini tasdiqlash;
- 19) O'zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risidagi har yilgi milliy ma'ruzani eshitish;
- 20) parlament tekshiruvini o'tkazish;
- 21) ushbu Konstitutsiya va qonunlarda nazarda tutilgan boshqa vakolatlarni amalga oshirish.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi mutlaq vakolatlari quyidagilardan iborat:

- 1) O'zbekiston Respublikasi Davlat budjetining ijro etilishi ustidan nazoratni amalga oshirish;
- 2) O'zbekiston Respublikasi Hisob palatasining hisobotini ko'rib chiqish;
- 3) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining taqdimiga binoan O'zbekiston Respublikasi Bosh vaziri nomzodini ko'rib chiqish va ma'qullash;

4) O'zbekiston Respublikasi Bosh vazirining mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy jihatdan rivojlantirishning dolzarb masalalari yuzasidan, shuningdek Vazirlar Mahkamasi a'zolarining o'z faoliyati masalalari yuzasidan hisobotlarini eshitish;

5) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining taqdimiga binoan O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi a'zolariga nomzodlarni ko'rib chiqish va ma'qullash;

6) O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining mamlakat ijtimoiy- iqtisodiy hayotining eng muhim masalalari bo'yicha har yilgi ma'ruzasini eshitish;

7) davlat organlarining mansabdor shaxslariga parlament so'rovini yuborish va parlament nazoratining boshqa shakllarini amalga oshirish;

8) O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi Spikeri va uning o'rinbosarlarini, qo'mitalarning raislari va ularning o'rinbosarlarini saylash;

9) O'zbekiston Respublikasi Bosh prokurorining taqdimiga binoan O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi deputatini daxlsizlik huquqidan mahrum etish to'g'risidagi masalalarni hal etish;

10) o'z faoliyatini tashkil etish va palataning ichki tartib-qoidalarini bilan bog'liq masalalar yuzasidan qarorlar qabul qilish;

11) siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy hayot sohasidagi u yoki bu masalalar yuzasidan, shuningdek davlatning ichki va tashqi siyosati masalalari yuzasidan qarorlar qabul qilish;

12) ushbu Konstitutsiya va qonunlarda nazarda tutilgan boshqa vakolatlarni amalga oshirish.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi o'zini o'zi tarqatib yuborish to'g'risida deputatlar umumiy sonining kamida uchdan ikki qismidan iborat ko'pchilik ovozi bilan qaror qabul qilishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati mutlaq vakolatlari quyidagilardan iborat:

1) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining taqdimiga binoan O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyaviy sudini, Oliy sudini, Sudyalari oliy kengashini, respublika korrupsiyaga qarshi kurashish organining rahbarini va respublika monopoliyaga qarshi organining rahbarini saylash;

2) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining taqdimiga binoan O'zbekiston Respublikasi Bosh prokurori va O'zbekiston Respublikasi Hisob palatasi raisi lavozimlariga nomzodlarni ko'rib chiqish hamda ma'qullash;

3) O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan taklif etilgan O'zbekiston Respublikasi Davlat xavfsizlik xizmati raisi lavozimiga nomzod yuzasidan maslahatlashuvlar o'tkazish;

4) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining taqdimiga binoan O'zbekiston Respublikasining chet davlatlardagi va xalqaro tashkilotlar huzuridagi diplomatik hamda boshqa vakolatxonalari rahbarlarini tayinlash va ularni lavozimidan ozod etish;

5) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining taqdimiga binoan O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki boshqaruvining raisini tayinlash va uni lavozimidan ozod etish;

- 6) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining vazirliklarni va boshqa respublika ijro etuvchi hokimiyat organlarini tuzish hamda tugatish to'g'risidagi farmonlarini tasdiqlash;
- 7) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining taqdimiga binoan amnistiya to'g'risidagi hujjatlarni qabul qilish;
- 8) O'zbekiston Respublikasi Bosh prokurorining, O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki boshqaruvi raisining hisobotlarini eshitish;
- 9) O'zbekiston Respublikasining chet davlatlardagi va xalqaro tashkilotlar huzuridagi diplomatik hamda boshqa vakolatxonalari rahbarlarining o'z faoliyati masalalari bo'yicha hisobotlarini eshitish;
- 10) davlat organlarining mansabdor shaxslariga parlament so'rovini yuborish va parlament nazoratining boshqa shakllarini amalga oshirish;
- 11) mahalliy davlat hokimiyati vakillik organlariga o'z faoliyatini amalga oshirishda ko'maklashish;
- 12) mahalliy davlat hokimiyati vakillik organlarining qarorlarini, ular qonunchilik normalariga muvofiq bo'lmagan taqdirda, bekor qilish;
- 13) O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati Raisini va uning o'rinbosarlarini, qo'mitalarning raislari va ularning o'rinbosarlarini saylash;
- 14) O'zbekiston Respublikasi Bosh prokurorining taqdimiga binoan O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati a'zosini daxlsizlik huquqidan mahrum etish to'g'risidagi masalalarni hal etish;
- 15) o'z faoliyatini tashkil etish va palataning ichki tartib-qoidolari bilan bog'liq masalalar yuzasidan qarorlar qabul qilish;
- 16) siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy hayot sohasidagi u yoki bu masalalar yuzasidan, shuningdek davlat ichki va tashqi siyosati masalalari yuzasidan qarorlar qabul qilish;
- 17) Qonunchilik palatasi tarqatib yuborilgan davrda O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining qonunlarni qabul qilishga doir vakolatlarini bajarish, bundan Konstitutsiya va konstitutsiyaviy qonunlar mustasno;
- 18) ushbu Konstitutsiya va qonunlarda nazarda tutilgan boshqa vakolatlarni amalga oshirish.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati o'zini o'zi tarqatib yuborish to'g'risida senatorlar umumiy sonining kamida uchdan ikki qismidan iborat ko'pchilik ovozi bilan qaror qabul qilishi mumkin.

Vakolat muddati tugagach, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi va Senati tegishincha yangi chaqiriq Qonunchilik palatasi va Senati ish boshlaguniga qadar o'z faoliyatini davom ettirib turadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi va Senatining birinchi majlislari tegishincha Qonunchilik palatasiga saylovdan keyin ikki oydan kechiktirmay va Senat tarkib topganidan keyin bir oydan kechiktirmay Markaziy saylov komissiyasi tomonidan chaqiriladi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi majlislari sessiyalar davrida o'tkaziladi. Sessiyalar, qoida tariqasida, sentyabrning birinchi ish kunidan boshlab kelgusi yilning iyun oyi oxirgi ish kuniga qadar o'tkaziladi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati majlislari zaruratga qarab, lekin yiliga kamida uch marta o'tkaziladi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining majlislari, agar ular ishida barcha deputatlar, senatorlar umumiy sonining yarmidan ko'pi ishtirok etayotgan bo'lsa, vakolatli hisoblanadi.

Konstitutsiyaviy qonunlarni qabul qilishda barcha deputatlar, senatorlar umumiy sonining kamida uchdan ikki qismi ishtirok etishi shart.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi va Senati majlislarida, shuningdek ularning organlari majlislarida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti, Bosh vazir, Vazirlar Mahkamasining a'zolari, Konstitutsiyaviy sud, Oliy sud, Sudyalari oliy kengashi raislari, Bosh prokuror, Markaziy bank boshqaruvining raisi ishtirok etishlari mumkin. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi va uning organlari majlislarida Senat Raisi, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati va uning organlari majlislarida Qonunchilik palatasi Spikeri ishtirok etishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi va Senati alohida-alohida majlis o'tkazadilar.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi va Senatining qo'shma majlislari O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qasamyod qilganda, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy hayotining, ichki va tashqi siyosatining eng muhim masalalari yuzasidan nutq so'zlaganda, chet davlatlarning rahbarlari nutq so'zlaganda o'tkaziladi. Palatalarning kelishuviga binoan qo'shma majlislar boshqa masalalar yuzasidan ham o'tkazilishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi deputatlariga va Senati a'zolariga ularning deputatlik yoki senatorlik faoliyati bilan bog'liq xarajatlar belgilangan tartibda qoplanadi. Qonunchilik palatasi deputatlari hamda Senatda doimiy asosda ishlovchi Senat a'zolari o'z vakolatlari davrida ilmiy, ijodiy va pedagogik faoliyatdan tashqari haq to'lanadigan boshqa turdagi faoliyat bilan shug'ullanishlari mumkin emas.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi deputati va Senati a'zosi daxlsizlik huquqidan foydalanadilar. Ular tegishincha Qonunchilik palatasi yoki Senatning roziligisiz jinoiy javobgarlikka tortilishi, ushlab turilishi, qamoqqa olinishi yoki sud tartibida beriladigan ma'muriy jazo choralariga tortilishi mumkin emas.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, yuqoridagilardan ko'rinib turibdiki yangi tahrirdagi Konstitutsiyada Oliy Majlisning vakolatlari kengaytirilgan, takomillashtirilgan. Bu bizning parlamentarizmni rivojlantirishga, mukammal huquqiy davlat barpo etishimizga qo'yilgan katta qadamlardan biridir.

Zero, adolat va huquq ustuvor bo'lgan davlatda tinchlik hamisha bardavom bo'ladi!